

Uchwała Nr XXVIII/455/09
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 29 czerwca 2009r.

w sprawie przyjęcia stanowiska w sprawie sytuacji w rolnictwie
województwa świętokrzyskiego w 2009 r.

Na podstawie § 101 Statutu Województwa Świętokrzyskiego uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się stanowisko w sprawie sytuacji w rolnictwie województwa świętokrzyskiego w 2009 roku, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Stanowisko otrzymują:

1. Marszałek Sejmu RP,
2. Marszałek Senatu RP,
3. Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Sejmu RP,
4. Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi Senatu RP,
5. Prezes Rady Ministrów,
6. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
7. Parlamentarzyści Województwa Świętokrzyskiego,
8. Prezes Świętokrzyskiej Izby Rolniczej w Kielcach.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku

Tadeusz Kowalczyk

Stanowisko
Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 29 czerwca 2009r

w sprawie sytuacji w rolnictwie województwa świętokrzyskiego
w 2009 roku.

Sejmik Województwa Świętokrzyskiego, po zapoznaniu się z sytuacją w rolnictwie województwa, wyraża głębokie zaniepokojenie drastycznym spadkiem opłacalności produkcji rolnej.

Występujące problemy wynikają w dużym stopniu z rozdrobnienia świętokrzyskiego rolnictwa, gdzie średnia powierzchnia gospodarstwa jest mniejsza niż połowa średniego areалу gospodarstwa w Polsce. Fakt ten ogranicza lub wręcz uniemożliwia korzystanie świętokrzyskich rolników z niektórych programów pomocowych.

W sytuacji, gdy nie można zaproponować rolnikom innych źródeł utrzymania, należy dostosować rozwiązania poszczególnych systemów wsparcia do realiów związanych ze strukturą agrarną.

Mając na uwadze, że rozwój rolnictwa jest w dużym, i ciągle zwiększającym się stopniu, uzależniony od rozwiązań systemowych, Sejmik Województwa Świętokrzyskiego uważa za konieczne doprowadzenie do rozwiązań unijnych, dających polskim producentom rolnym równe szanse w konkurencji z rolnictwem „starej” Unii Europejskiej, w tym:

Wprowadzenie działań zmierzających do podniesienia opłacalności produkcji poprzez zastosowanie następujących mechanizmów:

1. W produkcji roślinnej:

- przejęcie wszystkich kosztów działalności inspekcji ochrony roślin i nasiennictwa, włącznie z wnoszonymi opłatami, co spowoduje znaczne obniżenie kosztu materiału nasiennego,
- spowodowanie ograniczenia importu zbóż oraz owoców i ich koncentratów, zwłaszcza z krajów spoza UE,
- wprowadzenie systemu rekompensat w dochodach gospodarstw produkujących tytoń; likwidacja dotychczasowych dochodów z tytułu opłat oznacza oddanie tego rynku dla zagranicznych producentów,
- obniżenie - przynajmniej o połowę - minimalnej ilości zboża wymaganej przy skupie interwencyjnym, który w naszym województwie praktycznie nie funkcjonuje z powodu zbyt dużych wymagań ilościowych,
- stworzenie odpowiedniego programu sprzyjającego produkcji biopaliw z rzepaku; co pozwoli zagospodarować znaczne arealy gruntów rolnych pozostałych po uprawie buraka cukrowego,
- wprowadzenie mechanizmów kontroli i przeciwdziałania ustalaniu bezpodstawnie wysokich cen środków produkcji roślinnej, zwłaszcza nawozów i środków ochrony roślin,
- przyspieszenie tempa dochodzenia polskiego rolnictwa do poziomu dopłat bezpośrednich innych krajów UE, co poprawi jego konkurencyjność i dochodowość gospodarstw.

2. W produkcji zwierzęcej:

- w hodowli bydła ras mięsnych - wprowadzenie dofinansowania do zakupu materiału matecznego (jałówki zacielone) w ramach Działania „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” PROW; pozwoli to na przyspieszenie wzrostu погоłowia bydła,
- na rynku mięsa wieprzowego - spowodowanie ograniczenia w imporcie mięsa wieprzowego lub opracowanie stałego systemu dopłat do eksportu w przypadku znacznych wahań cen poniżej kosztów produkcji,
- w pszczelarstwie i owczarstwie oraz chowie koni - wprowadzenie systemu wsparcia finansowego hodowli tych zwierząt,
- doprowadzenie do zmiany statusu wielkoprzemysłowych ferm tuczu trzody chlewnej, tak aby były traktowane jak przedsiębiorstwa a nie gospodarstwa rolne.
- złagodzenie bardzo wyostrzonych wymogów sanitarnych dla zakładów przetwórstwa rolnego (do poziomu obowiązującego w krajach „starej” Unii Europejskiej); obowiązujące przepisy powodują wzrost nakładów w procesie dochodzenia do uzyskania wymaganych standardów, co w konsekwencji podnosi ceny produkowanych wyrobów,
- zwiększenie wsparcia do postępu biologicznego celem obniżenia kosztów inseminacji,
- udzielenie wsparcia dla związków branżowych (wypełniających rolę organizatora produkcji) w okresach braku ich dochodów z powodu nieopłacalności produkcji,
- utrzymanie kwotowania mleka.

3. W Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013:

- w działaniu „Ułatwianie startu młodym rolnikom” wprowadzenie zmian, polegających na obowiązku posiadania gospodarstwa rolnego o wielkości średniej wojewódzkiej,
- w działaniu „Modernizacja gospodarstw rolnych” zniesienie nierealnego w warunkach województwa świętokrzyskiego - progu dostępności w postaci 4 ESU, zwłaszcza w kontekście zaniechania działania „Wsparcie dla gospodarstw niskotowarowych”.

4. Inne problemy do rozwiązania:

- zmiana organizacji przyjmowania wniosków o dopłaty, (np. do zwrotu akcyzy do paliwa rolniczego, czy do materiału siewnego) poprzez eliminację obowiązku dojazdu rolników do wojewódzkich siedzib oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego,
- uproszczenie formularzy wniosków i zmniejszenie ilości różnych – absolutnie zbędnych - załączników wymaganych przy aplikowaniu o dofinansowanie w działaniach inwestycyjnych w gospodarstwach rolnych,
- uproszczenie przepisów sanitarno – weterynaryjnych i uporządkowanie przepisów fiskalnych, co pozwoli na rozwój produkcji i przetwórstwa żywności naturalnej, przy wykorzystaniu wolnych mocy produkcyjnych małych zakładów, a nawet gospodarstw rolnych,
- wprowadzenie przepisów pozwalających na prowadzenie w gospodarstwach domowych przetwórstwa artykułów pochodzenia roślinnego, zwłaszcza owoców i warzyw, na zasadach porównywalnych dla przetwórstwa mięsa i artykułów pochodzenia zwierzęcego,
- zmiana zasad ubezpieczeń upraw roślin i hodowli zwierząt, tak aby dopłaty obejmowały wszystkie grupy upraw i zagrożeń.

Przewodniczący Sejmiku

Tadeusz Kowalczyk

Uzasadnienie

W większości działów rolnictwa w województwie świętokrzyskim stwierdzono w bieżącym roku nie notowany dotychczas spadek produkcji i jej opłacalności. Spowodowane to jest głównie gwałtownym obniżeniem cen produktów rolnych zarówno w produkcji roślinnej jak i zwierzęcej przy jednoczesnym znacznym wzroście cen na środki do produkcji rolnej. Ocena ta znajduje również potwierdzenie w informacjach uzyskanych z gospodarstw prowadzących rachunkowość rolną na potrzeby Komisji Europejskiej.

Z danych Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wynika, że w gospodarstwach prowadzących gospodarkę rynkową nastąpił w 2008 roku spadek dochodów o prawie 20%. W poszczególnych kierunkach produkcji przedstawiał się następująco:

- w uprawach polowych o 21,6%
- w uprawach ogrodnich 13,3%,
- w produkcji bydła mlecznego 13,3%,
- w produkcji żywca wieprzowego i drobiu 22,0%

Największe straty ponoszą jednak gospodarstwa wielokierunkowe, których w naszym województwie jest bardzo dużo. Za rok 2008 spadek dochodów w tej grupie wyniósł 26,5%. Skutki obecnej sytuacji są bardzo dotkliwe, zwłaszcza dla gospodarstw, które w ostatnich latach zainwestowały i są w okresie spłaty kredytów. W tak dramatycznej sytuacji dokonywana jest wyprzedaż majątku na spłacenie rat kredytowych, co osłabia jeszcze bardziej sytuację produkcyjną gospodarstw.

Zaistniała sytuacja ekonomiczna na wsi świętokrzyskiej, grożąca wręcz zapaścią ekonomiczną prawie na wszystkich kierunkach produkcji, wymaga zbudowania nowych rozwiązań zarówno w skali unijnej i krajowej.

Wieś świętokrzyska przy swoim rozdrobnieniu gospodarstw posiada w dalszym ciągu duże nadwyżki siły roboczej. Dotychczas traktowane było to jako mankament i uciążliwość w rozwoju wsi. Przy rosnącym zainteresowaniu rozwojem agroturystyki, jak również powracającym zapotrzebowaniem na dobrą, naturalną żywność powstają szanse na wykorzystanie tego trendu w warunkach naszych gospodarstw i drobnych zakładów przetwórczych produkcji żywności. Niestety wiele naszych przepisów i wymogów w tym zakresie jest na wyrost. Wymagania dla takiej produkcji oraz system podatkowy nie różni się od dużych zakładów i ich spełnienie jest kapitałochłonne.

Konieczne jest stworzenie bardziej przystępnych warunków do wykorzystywania posiadanych rezerw produkcji i siły roboczej. Dobrym krokiem w tym kierunku są rozwiązania w przetwórstwie produktów zwierzęcych, ale w przetwórstwie produktów roślinnych nie ma żadnego postępu.

Wiele krajowych rozwiązań, które miały wspomagać opłacalność produkcji rolnej, zwłaszcza przez wniesienie tzw. wartości dodanej, działa w przeciwną stronę, powodując dodatkowe obciążenie finansowe lub tak komplikując procedury, że kompletnie zniechęca do takich działań. Przykładem mogą tu być rozwiązania w zakresie działania grup producentów owoców i warzyw.

Istniejące problemy wynikające z aktualnych rozwiązań w sektorze rolnym nakładają się na błędy popełnione w latach poprzednich w procesie transformacji naszej gospodarki. Dokonane rozerwanie więzi sektora produkcji rolnej z sektorem skupu i przetwórstwa długo będzie ciążyć na sytuacji ekonomicznej i zdolności konkurencyjnej naszego rolnictwa. Należy przywrócić te więzi w oparciu o nowe rozwiązania prawne i ekonomiczne. Możliwe to będzie poprzez powołanie instytucji poręczeńowych oraz stworzenie systemu taniego kredytowania rolnictwa.

Do czasu odbudowania naturalnych związków producentów surowca oraz jednostek skupu i przetwórstwa, zaistniała sytuacja ekonomiczna zmusza do działań radykalnych. Sytuacja na wsi staje się niebezpieczna ekonomicznie, a w konsekwencji i społecznie.

Takiego spadku cen na produkty rolnicze, które często nie pokrywają kosztów zbioru, a nie tylko produkcji, przy jednocześnie niezrozumiałych wzrostach cen środków produkcji, a głównie nawozów, maszyn i części do tych maszyn nie można tolerować, bo tego nie udźwignie żadna gospodarka.

Na mocy decyzji państwowych zlikwidowane zostały istotne dla gospodarki rolnej podmioty gospodarcze, których obecnie bardzo brakuje. Teraz trzeba zrobić wszystko, żeby częściowo naprawić te błędy.